Nr 6

av herr Wiklund i Stockholm
angående informationen om statliga utredningar.

Större statliga utredningar på olika områden verkställs sedan gammalt genom av regeringen tillsatta kommittéer, tillkallade sakkunniga eller utredningsmän. Utredningarnas direktiv, sammansättning och arbetsläge redovisas i den årligen utkommande riksdagsberättelsen i början av varje riksdag. I denna berättelse går det tämligen lätt att vinna upplysning om en viss utredningskommittés verksamhet, i varje fall vid tidpunkten för berättelsens avgivande. Denna insyn i kommittéväsendet är säkerligen av stor betydelse ur demokratisk synpunkt. Man kan också genom berättelsen få en god allmän överblick över det s. k. kommittéväsendets verksamhet.

Emellertid verkställes många mindre men även en del stora och viktiga statliga utredningar genom kommittéer eller arbetsgrupper tillsatta och verksamma i egentlig mening *inom* respektive departement eller genom vederbörande departementschefs uppdrag till något underlydande verk att enligt mer eller mindre utförliga anvisningar verkställa utredning på något visst problemområde. *Inom* ämbetsverken tillsättes också ofta arbetsgrupper, som verkställer utredningar och som utarbetar förslag, ledande till ofta nog så betydelsefulla åtgärder.

Ofta sker redovisningen av nu åsyftade typer av statliga utredningar i form av stencilerade eller på annat sätt mångfaldigade promemorior. Det förekommer dock även att utredningar inom ett ämbetsverk trycks i serien Statens offentliga utredningar (SOU). Inte sällan remissbehandlas också dylika utredningar precis som "vanliga" SOU-betänkanden.

Nu och då utsätts kommittéväsendet för närgången granskning och häftig kritik. Ett aktuellt exempel på den kritiska granskningsverksamheten är Göran C.-O. Claessons nyligen utkomna bok Statens Ostyriga Utredande (Karlstad 1972) tryckt i Studieförbundets Näringsliv och Samhälle serie "Studier och debatt".

Det finns säkerligen just nu mycket att ta upp till omprövning vad gäller det statliga utredningsväsendets nutida former och utvecklingstendenser. Detta får dock ske i annat sammanhang. Här skall endast *en* starkt upplevd brist på möjlighet till demokratiskt rimlig insyn i utredningsverksamheten påtalas. De egentliga statliga utredningskommittéerna (och de med dessa jämställda utredningsorganen t. ex. enmansutredningarna) dvs. de utredningar som redovisas i riksdagsberättelsen, går det, som ovan påpekats, att få ganska god upplysning om i översiktlig form i denna berättelse. Någon motsvarande översiktlig och periodisk sammanställning över andra pågående statliga utredningar, deras uppdrag, medlemmar av t. ex. en arbetsgrupp för ett visst utredningsarbete inom

ett departement eller ett ämbetsverk finns däremot inte. Denna informationsbrist är särskilt för politiskt verksamma personer, men säkert även för t. ex. ämbets- och tjänstemän, pressen och den politiskt intresserade delen av allmänheten, ganska kännbar och besvärande.

Nu angivna brist borde kunna hävas genom en årligen publicerad utgåva innehållande korta upplysningar om i varje fall de viktigare "arbetsgrupperna" inom departementen och ämbetsverken, dessa gruppers "direktiv" och sammansättning samt beräknad tidpunkt för utredningsarbetets avslutande. Förteckningen bör vara såvitt möjligt heltäckande men bör samtidigt av praktiska skäl kunna begränsas till endast en rubrik och hänvisning till vederbörande ordförande eller sekreterare i fråga om sådana grupper som arbetar med problem av mindre räckvidd eller av mera begränsat allmänt intresse. Den närmare utformningen av den här endast lätt skisserade informationsskriften bör anförtros åt ett lämpligt organ inom statsförvaltningen.

Med stöd av vad som ovan anförts får jag hemställa

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om utgivande av en årspublikation med översiktliga upplysningar om pågående statliga utredningar, som inte redovisas i riksdagsberättelsen och som tillsatts genom formligt beslut av departementschef eller ämbetsverk.

Stockholm den 11 januari 1973

DANIEL WIKLUND (fp)
i Stockholm

GOTAB 73 3077 S Stockholm 1973